

آئین نامه تاسیس مراکز ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل

ماده ۱: تعریف: مرکز ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل، مرکزی است که به منظور ارائه خدمات بالینی و بهداشتی شامل: انجام کلیه دستورات پزشکی و پیراپزشکی و بهداشتی در منزل با حداقل مراجعه مستقیم بیمار به مراکز کلینیکی و پاراکلینیکی تاسیس می‌گردد.

تبصره: مرکز ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل که در این آئین نامه به اختصار مرکز نامیده می‌شود مرکزی است که طبق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی بعد از اخذ پروانه قانونی دائر می‌شود.

ماده ۲: افراد همکار در این مرکز به سه گروه زیر تقسیم می‌شوند.

۱-۲: گروه پزشکی شامل: پزشک عمومی و متخصصین رشته‌های مختلف بالینی.

۲-۲: گروه پیراپزشکی شامل: پرستار - ماما - فیزیوتراپ و کلیه واجدین حرف پیراپزشکی که به نحوی در پیشگیری، تشخیص درمانی و توانبخشی دخالت دارند.

۳-۲: گروه پشتیبانی

ماده ۳: مدارک لازم هر یک از گروه‌های مذکور به ترتیب ذیل می‌باشد.

۱-۳: گروه پزشکی - پزشک: دارا بودن پروانه مطب (مجوز اشتغال در بخش خصوصی) جهت شهر و یا منطقه فعالیت.

- گواهی عدم سوء پیشینه کیفری و در صورت اشتغال رسمی، ارائه تصویر آخرین حکم استخدای که به تأیید محل خدمت رسیده باشد.

- گواهی عدم محرومیت از طبابت از سازمان نظام پزشکی.

۲-۳: گروه پیراپزشکی - گواهی پایان طرح و خدمات قانونی

- گواهی عدم سوء پیشینه کیفری و در صورت اشتغال رسمی: ارائه تصویر آخرین حکم استخدای که به تأیید محل خدمت رسیده باشد.

۳-۳: گروه پشتیبانی - گواهی عدم سوء پیشینه کیفری و در صورت اشتغال رسمی، ارائه تصویر آخرین حکم استخدای که به تأیید محل خدمت رسیده باشد.

ماده ۴: به هر مرکز یک پروانه تاسیس و یک پروانه مسئول فنی اعطاء می‌گردد. این پروانه‌ها، پروانه‌های قانونی میباشند که از طریق حوزه معاونت درمان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی پس از تصویب کمیسیون قانونی تشخیص امور پزشکی موضوع ماده ۲۰ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، داروئی مواد خوردنی و آشامیدنی. مصوب سال ۱۳۳۴ و اصلاحیه سال ۱۳۶۷ آن جهت فعالیت مرکز صادر خواهد شد. تبصره: به هر متقاضی واجد شرایط و صلاحیت موضوع این آئین نامه فقط پروانه تاسیس یک مرکز تعلق خواهد گرفت.

ماده ۵: موسس و مسئول فنی در صورت احراز شرایط می‌تواند شخص واحد باشد. تبصره: موسس و مسئول فنی می‌بایست پزشک باشند.

ماده ۶: پروانه تاسیس بنام اشخاص حقیقی و حقوقی و خیریه و تعاونی‌های بهداشتی درمانی صادر خواهد شد.

ماده ۷: مرکز موظف است در مورد درخواست بیمار یا وابستگان او جهت انجام خدمات بهداشتی درمانی در منزل فهرستی را که حیطة عملیات مراقبتی مرکز و تعرفه بهای خدمات را مشخص می‌نماید تنظیم و به اطلاع و رویت گیرنده خدمات برساند.

ماده ۸: سقف ارائه خدمات مرکز میتواند شامل موارد ذیل باشد:

۸-۱: ویزیت در منزل

۸-۲: ارائه خدمات فیزیوتراپی، کار درمانی و توانبخشی در منزل با دستور پزشک.

۸-۳: نگهداری بیماران ناتوان و نیازمند خدمات پرستاری در منزل با نظارت پزشک.

۸-۴: تزریقات و پانسمان در منزل با دستور پزشک.

۸-۵: انجام نمونه گیری خون وادار با دستور پزشک جهت انواع آزمایشات.

۸-۶: انجام اقدامات تشخیصی اولیه مثل (رادیوگرافی پرتابل - گرفتن نوار قلب و ...) با دستور پزشک.

۸-۷: انجام اقدامات اولیه درمانی مثل (احیاء قلب، ریه - انواع سونداژ - شستشوی معده و اتل گیری) زیر نظر و دستور پزشک.

۸-۸: تهیه داروی تجویز شده توسط پزشک و ارائه به بیمار.

۸-۹: ویزیت اولیه بیمار در منزل و در صورت نیاز به ارائه خدمات در مراکز درمانی مجهز، انتقال بیمار به درمانگاه و یا بیمارستان طرف قرارداد با مرکز.

۸-۱۰: ارائه خدمات آموزشی در خصوص (تشخیص بموقع علائم بیماری - چگونگی مصرف دارو - خود مراقبتی در منزل - بهداشت جسمی، روانی، اجتماعی - بهداشت ازدواج - مراقبتهای دوران بارداری و پس از زایمان - تنظیم خانواده (گذاشتن IDU در منزل مجاز نمی‌باشد) - نحوه مراقبت نوزاد شیرخوار - نحوه برخورد با بیماریهای واگیر و غیرواگیر - بررسی وضعیت سلامت افراد خانواده - و اندازه‌گیری فشارخون و علائم حیاتی - رعایت اصول نگهداری بیمار در منزل)

۸-۱۱: ارائه کلیه خدمات پرستاری در منزل

۸-۱۲: نقل و انتقال بیماران به مراکز درمانی و تشخیصی در صورت دارا بودن واحد آمبولانس

۸-۱۳: انجام واکسیناسیون در منزل

۸-۱۴: ارائه مشاوره تغذیه و رژیم درمانی در منزل.

تبصره: ایجاد واحد آمبولانس در مرکز می‌بایست بر اساس مفاد آئین نامه مراکز آمبولانس خصوصی انجام شود.

ماده ۹: وظایف مسئول فنی مرکز به شرح زیر می‌باشد.

۹-۱: سرپرستی کلیه امور فنی خدمات پزشکی و پیراپزشکی و مسئولیت رعایت موازین قانونی.

۹-۲: نظارت بر انتخاب و بکارگیری نیروی انسانی واجد شرایط و صلاحیت بر اساس ضوابط مورد قبول وزارت متبوع برای اینگونه موسسات و نظارت بر عملکرد آنها.

۹-۳: رسیدگی به شکایات فنی بیماران و پاسخگویی به آنان و مراجع ذیصلاح.

۹-۴: جلوگیری از ارائه خدمات پزشکی و پیراپزشکی غیرمجاز و خارج از وظایف مرکز.

۹-۵: ارائه آمار فعالیت ماهانه مرکز به تفکیک خدمات تشخیصی، درمانی، توانبخشی، پرستاری به دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه (لازم است آمار مربوط به فعالیتهای بهداشتی به حوزه معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده مربوطه نیز منعکس گردد).

۹-۶: اعلام فهرست اسامی پزشکان و پیراپزشکان که در ساعات مختلف با مرکز همکاری می‌نمایند، به دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه.

ماده ۱۰: مرکز جهت ارجاع بیماران به مراکز درمانی مجهزتر می‌بایست حداقل با یک درمانگاه عمومی شبانه روزی و یک بیمارستان غیرتخصصی قرارداد همکاری منعقد نماید.

تبصره : مرکز در صورت نداشتن واحد آمبولانس می تواند جهت نقل و انتقال بیماران به مراکز تشخیصی و درمانی و بیمارستان با مراکز آمبولانس خصوصی قرارداد همکاری منعقد نماید.

ماده ۱۱ : مرکز جهت ارتباطات باید حداقل دارای دو خط مستقل تلفن باشد.

ماده ۱۲ : مرکز برحسب شرح وظایف خود بایستی محل مناسبی را به همراه تجهیزات مورد نیاز به معاونت درمان دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه معرفی نماید.

ماده ۱۳ : محل ساختمان مرکز و تجهیزات موجود در آن باید قبل از صدور پروانه و مجوز بهره برداری توسط کارشناسان ذیربط دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی مربوطه مورد ارزیابی و تأیید قرار گیرد.

ماده ۱۴ : نظارت و ارزیابی کلیه خدمات اینگونه مراکز در سراسر کشور به عهده دانشگاهها / دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی هر استان خواهد بود.

ماده ۱۵ : پس از کسب موافقت اصولی از وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی حداکثر ظرف مدت یک سال مهلت مندرج در قرارداد تاسیس، منعقد بین وزارت متبوع و متقاضیان، باید مرکز جهت ارائه خدمات آماده و قبل از شروع به کار، مراتب جهت بازدید تأیید نهایی به دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه کتباً اعلام گردیده و در صورت عدم آمادگی بنا به دلایلی، بر اساس مفاد قرارداد تاسیس عمل خواهد شد.

ماده ۱۶ : تغییرات نام و محل مرکز باید با هماهنگی دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه و با موافقت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی باشد و در این صورت پروانه جدید به نام و یا برای محل جدید صادر خواهد شد.

ماده ۱۷ : مسئول فنی می تواند در صورت غیبت به مدت کمتر از سه ماه یکنفر جانشین را با تأیید موسس مرکز بطور موقت انتخاب و کتباً به دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه معرفی نماید.

تبصره : در صورتیکه غیبت مسئول فنی بیش از سه ماه بطول انجامد پروانه اش لغو خواهد شد.

ماده ۱۸ : در صورتی که موسس یا موسسین به دلایل موجهی قصد تعطیل و انحلال مرکز را داشته باشند باید مراتب را با ذکر و مستندات لازم حداقل سه ماه قبل از اقدام به دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه گزارش نمایند.

ماده ۱۹: تشکیل پرونده شامل: ضبط مشخصات کامل بیمار - نام پزشک و پیراپزشک و مراحل سیر بیماری و اقدامات انجام شده برای بیمار بایگانی و نگهداری مدارک جهت هر یک از خدمات گیران الزامی است.

ماده ۲۰: در ارائه خدمات بالینی به بیماران، رعایت طرح انطباق تا حداکثر توان ممکن برای مرکز، الزامی است.

ماده ۲۱: در صورتی که موسس یا موسسین مرکز از ضوابط مقررات و وظایف این آئین نامه تخطی نمایند به نحو زیر اقدام خواهد شد:

۱-۲۱: تذکر شفاهی با قید موضوع در صورت جلسه بازرسی محل توسط دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ذیربط.

۲-۲۱: اخطار کتبی توسط دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه.

۳-۲۱: لغو پروانه تاسیس و تعطیل مرکز به مدت یک تا سه ماه به پیشنهاد دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه و تصویب کمیسیون قانونی موضوع ماده ۲۰.

۴-۲۱: لغو پروانه تاسیس و تعطیل مرکز به مدت سه ماه تا یکسال به پیشنهاد دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه و تصویب کمیسیون قانونی موضوع ماده ۲۰.

۵-۲۱: لغو دائم پروانه تاسیس مرکز به پیشنهاد دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی

درمانی مربوطه و تصویب کمیسیون قانونی موضوع ماده ۲۰ و در صورت لزوم اعلام به مراجع قضایی.

این آئین نامه شامل ۲۱ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۷۸/۷/۱۷ به تصویب رسید.

دکتر محمد فرهادی

وزیر

سلام علیکم

پیرو تصویب و ابلاغ آئین نامه مراکز ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل (۲۴۵۹۸/ک مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹) و جهت ایجاد بستری الگو و نمونه در زمینه اجرا، دستورالعمل اجرائی این آئین نامه به شرح ذیل ارائه میگردد:

مشخصات و ملزومات موردنیاز :

۱- مرکز به عنوان محل هماهنگ کننده جهت ارائه خدمات بالینی بین خدمات دهندگان (پزشکان و پیراپزشکان طرف قرارداد همکاری) و خدمت گیرندگان (بیماران و نیازمندان به مراقبت و نگهداری در منازل) به صورت شبانه روزی عمل خواهند نمود.

۲- حداقل فضای فیزیکی موردنیاز شامل: سالن پذیرش و عقد قرارداد - سرویس بهداشتی - بایگانی.

۳- مرکز میبایست مجهز به سیستم مکانیزاسیون باشد. (حداقل شامل یک دستگاه رایانه و چاپگر و یک

(MODEM)

۴- مرکز موظف به تکمیل فرمهای پیوستی شماره ۱ (فرم ثبت اطلاعات بیماران که در اولین ویزیت بیماران و خدمت گیرندگان تکمیل می گردد) و فرم شماره ۲ (ثبت مشخصات پزشکان و پیراپزشکان طرف قرارداد با مراکز) و فرم شماره ۳ (نمونه قرارداد منعقد بین خدمت گیرندگان و مراکز) و فرم شماره ۴ (نمونه فرم ارزیابی اولیه مددخواه در صورت نیاز به ارائه خدمات پیراپزشکی مدت دار) می باشد.

۵- مراکز در صورت ارائه خدمات آمبولانس خصوصی، موظف به رعایت مفاد الزامات آئین نامه مربوطه خواهند بود.

۶- وجود تجهیزات پزشکی موردنیاز جهت ارائه خدمات، در محل مرکز الزامی نبوده و مرکز می تواند با افراد و یا مراکز درمانی دیگر جهت استفاده از تجهیزات آنها، قرارداد همکاری منعقد نماید (بدیهی است نظارت بر کیفیت و کمیت تجهیزات بکار گرفته شده توسط این مراکز، بر عهده کارشناسان و بازرسان نظارت بر درمان معاونت درمان دانشگاه / دانشکده مربوطه خواهد بود).

تبصره : ارائه خدمات تزریقات، پانسمان، واکسیناسیون، ویزیت و ... در محل مراکز ستادی ارائه خدمات بالینی مجاز نمی باشد.

شرایط و نحوه پذیرش و ویزیت بیماران و خدمت گیرندگان :

۱- جهت خدمات ویزیت پزشکی به تنهایی، پزشک طرف قرارداد و یا مرکز موظف به حضور بر بالین بیمار در منزل با روپوش سفید پزشکی و اتیکت و کارت شناسائی و تکمیل فرم مشخصات بیمار به همراه اقدامات تشخیصی و درمانی انجام شده، می باشد. بدیهی است کلیه تجهیزات مورد لزوم جهت معاینه بیمار بر حسب نوع بیماری می بایست در بالین بیمار مهیا باشد.

۲- جهت ارائه خدمات پرستاری، پیراپزشکی می بایست در اولین مراجعه بر بالین توانخواه در صورت عدم وجود نسخه و یا دستور پزشک معالج قبلی، پزشک و گروه پیراپزشک مربوطه حضور داشته و با تکمیل فرم ثبت اطلاعات به صورت مشترک، نسبت به ارائه برنامه درمانی، نگهداری و توانبخشی جهت عقد قرارداد خدمتی، اقدام نمایند.

- ظرفیت تاسیس مراکز ارائه خدمات بالینی در منازل بر اساس نیاز منطقه ای دانشگاهها و با تایید هیئت رئیسه دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه خواهد بود. (مفاد بخشنامه مقام محترم وزارت به شماره ۴۵۵۴/ک مورخ ۱۳۷۸/۴/۲۱).

- مراکز ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل موظف به تکمیل فرم پیوستی شماره ۵ (در خصوص متقاضیان همکاری با مرکز) می باشند. بدیهی است ارائه آمار عملکرد و لیست پرسنل همکار و طرف قرارداد به معاونتهای درمان و دارو دانشگاهها / دانشکده های علوم پزشکی از وظائف اینگونه مراکز می باشد.

- ارائه کلیه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل توسط مراکز درمانی بزرگتر همچون درمانگاهها، بیمارستانها و ... می بایست به شرط همکاری با یکی از موسسات ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منزل و توسط مراکز دارای مجوز قانونی از وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی صورت پذیرد.

دکتر محمدعلی بیطرف

معاون درمان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی .....

سلام علیکم

به پیوست عین آئین نامه تاسیس مراکز ارائه خدمات و مراقبتهای بالینی در منازل که به تأیید و توشیح مقام محترم وزارت رسیده است جهت اجراء ابلاغ می گردد.

دکتر محمدعلی بیطرف

معاون درمان